

“Ni vse zlato, kar se sveti” – Ob izidu vegetacijske karte gozdnih združb Slovenije v merilu 1 : 400.000, ZRC SAZU (Biološki inštitut Jovana Hadžija), 2002

V Gozdarskem vestniku (P. KOŠIR 2002, s. 415), štirinajstodnevni znanstveni prilogi časnika Delo (MARINČEK, L. et al. 2002) in Proteusu (BABJI 2002, s. 135) smo dobili reklamna obvestila, da je izšla tiskana vegetacijska karta gozdnih združb Slovenije v merilu 1 : 400.000 (avtorji priredbe A. Čarni / L. Marinček / A. Seliškar / M. Zupančič, 2002, izdelana na osnovi vegetacijske karte v merilu 1 : 250.000 (A. Seliškar et al.-Biološki inštitut ZRC SAZU) s Komentarjem k vegetacijski karti gozdnih združb Slovenije v merilu 1 : 400.000 (MARINČEK / ČARNI, 2002; digitalizacija, generalizacija in kartografska obdelava M. Jarnjak, Založba ZRC).

Zadnja dva zgoraj omenjena avtorja, M. Zupančič in A. Seliškar (po njihovem ustnem sporočilu), pri priredbi tiskane karte nista sodelovala. Ob soavtorstvu A. Čarnija pa se ob dejstvu, da se ta doslej ni ukvarjal z gozdno vegetacijo, saj nima niti enega samostojnega dela s tega področja, porajajo določeni pomisleki. Vegetacijska rokopisna karta v merilu 1 : 50.000, osnova kart v manjšem merilu, ni delo posameznikov ali peščice ljudi, temveč skupinsko delo več generacij za to usposobljenih slovenskih fitocenologov. Na začetku prizadevanj za objavo take karte pa si je hotela avtorstvo prisvojiti le peščica fitocenologov in kar nekaj časa je preteklo, da so med avtorje rokopisne karte vključili še druge. Žal tudi tokrat ne vseh; med avtorji ni N. Otaševiča, ki je samostojno rekartiral del dolenskih gozdov.

Avtorstvo je postalo še bolj zapleteno, ko smo šele iz obvestila L. Marinčka in sodelavcev (MARINČEK et al. 2002) izvedeli, to je po tisku karte, da so pri obravnavani vegetacijski karti uporabili tudi gradivo vegetacijske karte v merilu 1 : 100.000, ki jo je izdelal nekdanji Biro za gozdarsko načrtovanje v Ljubljani leta 1974 (ta je bila v letu 2002 tudi digitalizirana). To sta v tiskani vegetacijski karti in komentarju k njej zamolčala.

S tem pa se je število avtorjev še povečalo, saj so pri njeni izdelavi sodelovali poleg glavnega avtorja dr. Živka Koširja še drugi fitocenologi in pedologi: M. Zorn, J. Kalan, L. Marinček, I. Smole,

A. Čampa, M. Šolar, B. Anko, D. Robič, V. Toman, L. Žgajnar, A. Kozina, N. Torelli in avtor tega prispevka. Prirejevalca karte in pisca komentarja (MARINČEK et al. 2002) večino omenjenih avtorjev, nekdanjih delavcev Biroja za gozdarsko načrtovanje, ne omenjata niti na prirejeni tiskani karti niti v komentarju k njej.

Ne bom se ukvarjal s problemi avtorstva. Ta je v domeni strokovnjakov s področja avtorskega prava.

Lotil se bom pomembnejše teme, členitve, opredelitve in prostorskega prikaza vegetacijskih enot ter vzporedno tudi komentarja k njim.

Ker sem sodeloval pri izdelavi osnovne rokopisne vegetacijske karte v merilu 1 : 50.000 in do leta 1990 tudi pri njenem delnem ponovnem kartiranju, se tako kot nekateri drugi kolegi na Biološkem inštitutu Jovana Hadžija ZRC SAZU zavedam njenih dobrih in slabih lastnosti.

Po naši osamosvojitvi so viri za posodobitev karte (ponovno kartiranje) bolj ali manj usahnil. Na delovnih sestankih Biološkega inštituta je na te slabosti večkrat opozarjal akademik dr. Mitja Zupančič, vendar zaman. Ob tem je zanimivo, da sta prav prirejevalca vegetacijske karte in hkrati pisca komentarja k njej, najbolj nasprotovala ponovnem kartiranju gozdne vegetacije. Ta svoja gledanja sta nekoliko spremenila šele v zadnjem času. Žal prepozno. Rokopisna karta v merilu 1 : 50.000 in iz nje izveden karta v merilu 1 : 250.000 sta ostali zastareli.

Kartografske vegetacijske enote rokopisne in prirejene karte v merilu 1 : 250.000 sta tako prirejevalca vegetacijske karte brez večje kritične presoje marsikje prenesla tudi na tiskano karto v merilu 1 : 400.000.

Razumljivo je, da s karto v merilu 1 : 400.000 ne moremo dobiti podrobne podobe gozdne vegetacije Slovenije. Pričakujemo pa, da bo v njej v bistvenih potezah (na temelju notnih kriterijev) prikazana resnična zaokrožena podoba razširjenosti conalne, aconalne in druge pomembne gozdne vegetacije Slovenije ter s tem zaokrožena ekološka podoba njenih gozdnih rastišč.

Pri kritični presoji tiskane karte se bom osredotočil na kartirane vegetacijske enote z različnih

območij Slovenije; to je na kočevsko-ribniškem območju, na Gorjancih, v Beli krajini, Suhi krajini, delu Štajerske in Prekmurju, ki jih dobro poznam.

1 KOČEVSKO-RIBNIŠKO OBMOČJE

Z izjemo nekdanjih zaprtih območij Kočevske, so skoraj vse gozdove kočevsko-ribniškega območja podrobno fitocenološko kartirali v merilu 1 : 10.000 po posamičnih gozdnogospodarskih enotah. Izvajalca teh del sta bila Biološki inštitut Jovana Hadžija SAZU (1963 do 1991) in deloma Biro za gozdarsko načrtovanje Ljubljana (1966 do 1973). Na osnovi vegetacijskih kart prvo omenjenega inštituta je bila v pretežni meri izdelana tudi že omenjena rokopisna vegetacijska karta v merilu 1 : 50.000.

Vse gozdnogospodarske enote pa niso bile zadovoljivo vegetacijsko kartirane. Še posebej to velja za GE Kolpska dolina (MARINČEK et al. 1986), na kar sem opozarjal v člankih o flori in vegetaciji Kočevske (ACCETTO 1999, 2000, 2001). Teh pripomb pa prirejevalca obravnavane karte nista upoštevala.

Zato je v dolini zgornje Kolpe na tiskani karti (1 : 400.000) v strnjem dolgem ozkem pasu prikazana vegetacijska enota 38 *Quercus-Ostryetum carpinifoliae*, ki pa je v resnici tu ni. Ta kartografska enota seže celo v območje Belice, kjer so razširjena visokogorska bukovja *Rhododendro-Fagetum* s. lat. in črna borovja *Carici sempervirentis-Pinetum nigrae*. Za to na jugu Slovenije kartirano vegetacijsko enoto pa na 56. strani komentarja omenjata, da je ekstraconalno razširjena v osrednjem delu Slovenije. Fitocenoze asociacij *Arunco-Fagetum* (enota 20) in *Hacquetio-Fagetum* (enota 16), ki se pojavljajo v dolini zgornje Kolpe, niso kartirane.

Znotraj kartirane obsežne površine jelovih bukovij (enota 23) v zahodnem višjem delu Kočevske sta prikazani le dve manjši ločeni vegetacijski enoti št. 50 *Neckero-Abietetum*, večjih površin visokogorskih *Ranunculo platanifolii-Fagetum* s. lat. in javorovih bukovij *Stellario montanae-Fagetum* s. lat. v okolici Goteniškega Snežnika pa na karti ni.

K jelovim bukovjem v ribniškem območju sta priključila tudi gozdove Bukovice, ki jih grade čista

bukovja in drugotna jelovja. Jelka, ki se pojavlja ponekod na spodnjem delu njenih pobočij, je imela tu pionirsko vlogo pri zaraščanju nekdanjih pašnikov (ACCETTO 1967). Deloma sta k jelovim bukovjem in k vegetacijski enoti *Lamio orvalae-Fagetum* (enota 19) vključila tudi strnjene površine čistih bukovij na strmih severnih pobočjih Velike gore in v okolici Sodražice, kjer so v resnici razširjena aconalna bukovja z navadnim kresničevjem *Arunco-Fagetum* (glej vegetacijsko karto 1 : 10.000 – Čampa (1966) in karto Biroja za gozdarsko načrtovanje v merilu 1 : 100.000). Teh aconalnih bukovij tudi ni na karti v jugovzhodnem območju Kočevskega Roga, v zahodnem območju Kočevske pa pod Boričem, Krempe in nad Gotenico.

Pri kartiranih jelovih-bukovjih *Omphalodo-Fagetum* med Sodražico, Žlebičem in Ortnekom pa gre pretežno za jelovja.

V območju Kočevske, kjer so na večji površini razširjeni permski peščenjaki, je kartirana vegetacijska enota *Castaneo sativae-Fagetum* (enota 33), dejansko pa tod prevladujejo fitocenoze asociacije *Blechno-Fagetum*. Enako tudi v območju med Kačjim potokom in Svetlim potokom.

Ob vznožju Stojne med Kočevjem in Slovensko vasjo je v obliki zelo dolgega ozkega pasu kartirano »drugotno smrečje« *Rhamno fallici-Piceetum* (enota 58). Značilna (diagnostična) kombinacija rastlinskih vrst, ki jo za to vegetacijsko enoto navajata prirejevalca karte v komentarju (navajata celo vrsto *Anemone trifolia*, ki jo ni tudi v širšem območju), ne ustreza dejanski v tem območju, ki je razvidna iz fitocenološke analitične preglednice dr. Puncerja (PUNCER 1982, preglednica 2). V resnici gre za fitocenoze subasociacije *Omphalodo-Fagetum asaretosum europaei* var. *Galium rotundifolium* s posamično in skupinsko primesjo smreke, to je za jelova bukovja (glej tudi fitocenološko karto GE Stojna). Večjih površin »drugotnih smrečij« med Grčaricami in Gotenico, ki so prostorsko izločene na Puncerjevi vegetacijski karti Kočevske (ibid.), Dragarski dolini, nad Kočevsko-reškim jezerom in še bi lahko našteval, pa nasprotno nista upoštevala.

Tako velikih površin združb asociacije *Alnetum incanae* (enota 3) kot so prikazane na karti med Grivcem in Kostelom, v resnici ni. Marsikje v tem območju gre za sukcesijske razvojne stopnje s črno jelšo na rastiščih drugih vegetacijskih enot in črna

jelševja. Najlepše razvitih sivih jelševij v širši okolici Kočevske Reke pa na karti iščemo zaman.

2 GORJANCI

Gozdnovegetacijska podoba Gorjancev je okrnjena; v karti ni za Gorjance tako značilnih in ponekod na strnjanih, površinah razširjenih združb asociacije *Arunco-Fagetum*, ki je bila za nameček prav tu opisana prvič (Ž. KOŠIR 1962). Površina visokogorskih bukovij z zasavsko konopnico *Cardamini savensi-Fagetum* (enota 22) pa je v resnici precej večja od prikazane na karti. Te gozdove dobimo še na Ravnih gori, območju jugozahodno od Trdinovega vrha in nad Vahto. V razsežni kartografski enoti 19 *Lamio orvalae-Fagetum* se skrivajo še aconalna bukovja z bršljanom *Hedero-Fagetum* Ž. Košir (1962, 1979) 1994 nom nov., ki je ekološko dobro opredeljena vegetacijska enota in jo kartografsko ne prikazuje in v komentarju tudi ne omenjata. Po zgledu revizije ilirskih bukovij (MARINČEK et al. 1993) jo vključujeta v sintakson *Hacquetio-Fagetum*; na ta način uvrščata aconalna v klimaconalna bukovja.

3 BELA KRAJINA

Pri opisovanju vegetacijske enote *Pteridio-Betuletum pendulae* Trinajstić et Šugar 1977 pozabljata, da je za ta tip vegetacije pri nas že dolgo časa uveljavljeno ime »steljniška vegetacija«.

Značilna rastlinska kombinacija, ki jo navajata za to vegetacijsko enoto (št. 31, s. 49), se razen pri brezi v drevesni in grmovni plasti ter orlovi praproti v zeliščni plasti, ne ujema z dejansko v poznanih in na karti prostorsko omejenih belokranjskih steljnikih, ki so jih fitocenološko popisali že M. Wraber (1956), Piskernik (1962) in v letu 1994 na 22 krajih tudi avtor tega prispevka. V izraziti, za ta tip vegetacije tako značilni dvoplastni zeliščni plasti (ki je ne omenjata), manjkajo vrste spodnje zeliščne plasti kot sta *Calluna vulgaris* in *Genista pilosa*, ki se pojavljata tu količinsko zelo obilno in z največjo stalnostjo. Po njih je prof. M. Wraber celo opredelil belokranjske steljnike v asociaciji *Calluno-Genistetum pilosae* M. Wraber 1956 nom. nud. Poleg teh v značilni kombinaciji ni še naslednjih vrst: *Euphorbia cyparissias*, *Dorycnium germanicum*, *Centaurea pannonica*, *Centaureum erythraea* in drugih.

Sukcesijski razvoj belokranjskih steljnikov po opustitvi njihove rabe pa ne gre samo v smeri

potencialne vegetacije belih gabrovij kot navajata v komentarju, temveč tudi proti bukovjem in celo dobovjem (PISKERNIK 1962, v: MIKLAVŽIČ 1965).

Manjka tudi literaturni vir za sintakson, v katerega sta uvrstila belokranjske steljnike.

4 SUHA KRAJINA

Pri strnjani večji površini kartiranih bukovij s črnim gabrom *Ostryo-Fagetum* (enota 28) med Hočevjem, Ambrusom, Zagradcem in Krko gre v resnici za bukovja z bršljanom *Hedero-Fagetum*. To območje sem leta 1989 fitocenološko tudi sam ponovno kartiral; v zapisniku o poteku kartiranja so najpogostejše oznake za sintakson *Hedero-Fagetum*, manj pogoste pa za sintaksona *Hacquetio-Fagetum* in *Lamio orvalae-Fagetum* ter stadije na le-teh. To kaže, da prirejevalca karte nista upoštevala nihi rezultatov ponovnih fitocenoloških kartiranj.

5 ŠTAJERSKA

Pri Slovenski Bistrici je v ravninskem območju pri Cigonci kartirana enota »*Piceo abietis-Quercetum roboris*« (o njej več pri obravnavanju gozdnih združb v Prekmurju). V resnici gre za najbolj proti severu v Sloveniji razširjene fitocenoze asociacij *Pseudostellario-Carpinetum* in *Pseudostellario-Quercetum*, ki v komentarju sistematsko nista pravilno ovrednoteni.

V pogorju Maclja in Haloz sta kartirani le dve vegetacijski enoti: *Castaneo sativae-Fagetum* (enota 33) in *Vicio oroboidi-Fagetum* (enota 17). Poleg omenjenih vegetacijskih enot so tu na večjih površinah razširjene še fitocenoze asociacije *Hedero-Fagetum* var. *Polystichum setiferum* Ž. Košir 1994 oziroma *Polysticho setiferi-Fagetum*, kot so jo opredelili Zupančič s sodelavci (ZUPANČIČ et al. 2000), ki jih kartografsko nista prikazala, da ne omenjam tod razširjenih jelovij in drugih kisloljubnih bukovij (Ž. KOŠIR 1994).

6 PREKMURJE

Podoba gozdne vegetacije ob reki Muri je najbolj problematična, oziroma ponekod celo napačna tako v pogledu kartiranih vegetacijskih enot, njihovih arealov kot tudi njihove opredelitve.

Preimenovanje prekmurskih nižinskih vlažnih gozdov po smreki *Piceo abietis-Quercetum roboris* (M. Wraber 1969) Marinček 1994 [manj poučene

opozarjam, da je to novo ime za sintakson *Quercus roboris-Carpinetum* M. Wraber 1969 (in ne 1966 kot je navedeno v slovenskem in angleškem komentarju, s. 24)], ki sta jo kartografsko prikazala celo v poplavnem območju Mure med Radenci in Razkrižjem, je precejšen spodrseljaj, da ne rečem zablada, ki ji težko najdemo primerjavo v slovenski fitocenološki literaturi. V sistematskih pregledih gozdnih združb pri nas (ROBIČ et al. 2002) to opredelitev doslej niso upoštevali.

V poplavnem območju Mure ta vegetacijska enota ne predstavlja niti realno, kaj šele potencialno gozdno vegetacijo, kar potrjujejo tako številčno bogate najdbe subfosilnega drevja ob Muri (ACCETTO 1982), izvedene palinološke raziskave v tem območju (ŠERCELJ, CULIBERG 1989) kot tudi moja zadnja fitocenološka popisovanja gozdov ob Muri.

Značilna kombinacija rastlinskih vrst, ki jo v komentarju navajata prirejevalca za to vegetacijsko enoto na strani 24, je v precejšnjem nesoglasju z dejansko ob Muri, ki sem jo ugotovil na temelju 30 fitocenoloških popisov. Približno jo, ob tem, ko sta izpustila najpomembnejše diagnostične vrste, kaže diagnostična kombinacija vrst za sintakson *Quercus roboris-Ulmetum laevis* na 12. strani komentarja. O pomembnih diagnostičnih vrstah gozdov ob Muri sem pisal v člankih o flori Prekmurja (ACCETTO 1988, 1993), nazadnje jih omenjam v elaboratu (CULIBERG et al. 1998), ki je skupinsko delo številnih raziskovalcev Biološkega inštituta ZRC SAZU. Med njimi je tudi A. Čarni. Bojazen o usposobljenosti imenovanega za prirejanje vegetacijske karte in pisanje komentarja k njej ni bila odveč.

V kartiranih vegetacijskih enotah Polanskega loga in Črnega loga, ki je bil celo podrobno fitocenološko kartiran (ACCETTO / SMOLE 1986 v: ACCETTO 1986), se zrcali sestojna in ne rastiščna podoba gozdne vegetacije.

Za fitocenoze asociacije *Carici brizoidis-Alnetum glutinosae*, ki jo omenjata v komentarju, pa je že dolgo znano (GLAVAC 1960), da gre za sukcesijske razvojne stopnje v dobovjih.

Pisca komentarja bosta morala pojasniti, od kdaj uvrščamo fitocenoze asociacije *Quercus roboris-Carpinetum* s. lat. med conalne gozdne združbe (glej angleški komentar na strani 24).

Sodeč po lastnostih tal dveh pedoloških profilov (STEPANČIČ v: MARINČEK et al. 1984; v prvem

primeru gre za pseudooglejena tla z znaki vpliva podtalnice v globini 70 cm in v drugem primeru za distrična pseudooglejena tla z zasičenostjo z bazami pod 50 % v globini 26 do 65 cm) je nepravilna tudi uvrstitev asociacije *Pruno padi-Carpinetum* med conalne gozdne združbe.

Zagotovo ni v okras komentarja in še manj v soglasju z današnjo vednostjo zapis na strani 60, da je rdeče borovje s trirobo košeničico *Genisto januensis-Pinetum sylvestris* Tomažič 1940 trajna reliktna gozdna združba iz poledenodobnega obdobja. »V nobenem primeru ne bo ostal na isti razvojni stopnji«, je zapisal A. Šercelj (ŠERCELJ 1996, s. 71).

Napak pri latinskih imenih rastlinskih vrst in sintaksonih ne bom našteval, saj pred njimi ni imun nobeden izmed nas.

Bodi dovolj !

Opozoril sem na pomanjkljivosti, netočnosti, različne kriterije pri izločanju vegetacijskih enot, neupoštevanje rezultatov ponovnih fitocenoloških kartiranj, neskladnost med dejansko in v komentarju prikazano značilno kombinacijo rastlinskih vrst, celo napačno kartirane vegetacijske enote in napačne sintaksonomske opredelitve ter na okrnjeno podobo gozdne vegetacije v obravnavanih območjih.

Upravičeno lahko sklepamo, da se te pomanjkljivosti in napake skrivajo tudi v drugih območjih, ki jih nisem obravnaval.

Tiskana vegetacijska karta nam tako zbujajo najmanj dvome o verodostojni podobi gozdne vegetacije Slovenije, če ne še kaj več.

Pisca prispevka v Delovi prilogi Znanost (MARINČEK et al. 2002, s. 13) se močno motita, ko sta zapisala, da je ta tiskana vegetacijska karta dobra podlaga za nadaljnje objave kart v merilu 1 : 50.000. Resnica je prav obratna; le dobre in dopolnjene karte v navedenem merilu so lahko dobra osnova za izdelavo kart v manjšem merilu.

O posodobljenju tiskane vegetacijske karte s pomočjo fitocenoloških kart v merilu 1 : 10.000 Biroja za gozdarsko načrtovanje, ki ga omenjata v isti prilogi, pa v obravnavanih območjih ni sledu.

Iz povedanega je več kot očitno: tiskanje vegetacijske karte je bilo preuranjeno, prirejevalca karte pa ne dovolj dobra poznavalca gozdne vegetacije Slovenije, da bi lahko premostila slabosti rokopisne in iz nje izvedene vegetacijske karte v merilu 1 : 250.000.

Zato uporabnike opozarjam na previdnost pri uporabi tako podatkov v tiskani vegetacijski karti kot tudi v komentarju k njej, ki so lahko odraz dejanskega stanja, ali pa tudi ne.

6 VIRI:

- ACCETTO, M., 1967. Gozdnogospodarski načrt za GE Velika gora I.- KGP Kočevje, Kočevje.
- ACCETTO, M., 1986. Poročilo o kartiranju gozdnih združb Črnega loga v Prekmurju.- Poročilo, Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo, 43 s.
- ACCETTO, M., 1988. New localities of the species characteristic of moist forest of oak and hornbeam (*Pseudostellaria europea*, *Gagea spathacea*, *Omphalodes scorpioides*) in Slovenia.- Biol. vestn., 36, 3, s. 127-130.
- ACCETTO, M., 1999. Novo in neznano o rastlinstvu in rastišču z območja nad Srobotnikom ob Kolpi.- Gozd. vestn., 57, 9, s. 368-380.
- ACCETTO, M., 2000. Floristične zanimivosti iz ostenj Firstovega repa in bližnje okolice.- Gozd. vestn., 58, 4, s. 180-188.
- ACCETTO, M., 2001. Nova spoznanja o rastlinstvu in rastišču Kočevske in Bele krajine.- Gozd. vestn., 59, 5/6, s. 248-259.
- BABIJ, V., 2002. Vegetacijska karta gozdnih združb v merilu 1 : 400 000.- Proteus, 65, 3, s. 135.
- CULIBERG, M. / BABIJ, V. / SELIŠKAR, A. / TRPIN, D. / VREŠ, B. / PRUS, T. / ZUPANČIČ, M. / ŽAGAR, V. / ACCETTO, M. / ČARNI, A. / DROVENIK, B. / ČELIK, T. / TOME, S. / SLAPNIK, R. / MRŠIČ, N. / ZUPANČIČ, Mitja (ur.), 1998. *Biotopska in biocenotska valorizacija reke Mure in zaledja z oceno ranljivost: zaključno poročilo o rezultatih opravljenega znanstveno-raziskovalnega dela na področju aplikativnega raziskovanja*. Ljubljana: Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU, 215 str.
- ČAMPA, L., 1966. Gozdne združbe v GE Sodražica, Velika gora in Poljane.- Biro za gozdarsko načrtovanje, Ljubljana.
- ČAMPA, L., 1970. Gozdne združbe v GE Dobrepolje.- Biro za gozdarsko načrtovanje, Ljubljana, 98 s.
- GLAVAC, V., 1960. Crna joha u Posavskoj i Podravskoj Hrvatskoj s ekološkog, biološkog i šumskouzgojnog gledišta.- Disertacija, Šumarski fakultet Zagreb, Zagreb.
- KOŠIR, P., 2002. Vegetacijska karta gozdnih združb Slovenije v merilu 1 : 400 000.- Gozd. vestn., 60, 7-9, s. 415.
- KOŠIR, Ž., 1962. Übersicht der Buchenwälder im Übergangsgebiet zwischen Alpen und Dinariden.- Mitt.- Ostalp.-Dinar. Pflanzensoziol. Arbeitsgem., Padova, 2, s. 54-66.
- KOŠIR, Ž., 1979. Ekološke, fitocenološke in gozdnogospodarske lastnosti Gorjancev v Sloveniji.- Zbornik gozdarstva in lesarstva, 17, s. 1-242.
- KOŠIR, Ž., 1994. Ekološke in fitocenološke razmere v gorskem in hribovitem jugozahodnem obrobju Panonije.- Ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo, Zveza gozdarskih društev Slovenije, Ljubljana, 149 s.
- MARINČEK, L. et al. 1986. Vegetacijska in rastiščna analiza za GE Kolpska dolina.- Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU, s. 60-121.
- MARINČEK, L. / MUCINA, L. / ZUPANČIČ, M. / POLDINI, L. / DAKSKOBLER, I. / ACCETTO, M., 1993. Nomenklatorische Revision der illyrischen Buchenwälder (Verband *Aremonio-Fagion*).- Studia Geobotanica, 12, s. 121-135.
- MARINČEK, L. / ČARNI, A., 2002. Dragoceni podatki o naših gozdovih. Vegetacijska karta gozdnih združb Slovenije v merilu 1: 400 000.- Delo, Priloga Znanost, 16. decembra, s. 13, Ljubljana.
- MARINČEK, L. / ČARNI, A., 2002. Komentar k vegetacijski karti gozdnih združb Slovenije v merilu 1: 400 000.- Založba ZRC, Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU, 79 s.
- MARINČEK, L. / ZUPANČIČ, M., 1984. *Carpinetum subpannonicum* ass. nova. - Razprave 4. razreda SAZU, 25, 3, s. 133-159.
- MIKLAVŽIČ, J., 1965. Premena belokranjskih stelnikov v gozdove.- Zbornik, 4. Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo Slovenije, 87 s.
- PISKERNIK, M., 1962. Rastlinstvo in rastišča belokranjskih stelnikov.- Poročilo, Inštitut za gozdno in lesno gospodarstvo Slovenije, Ljubljana.
- PUNCER, I., 1980. Dinarski jelovo-bukovi gozdovi na Kočevskem.- Razprave 4. razreda SAZU, 22, 6: 407-561.
- ROBIČ, D. / ACCETTO, M., 2002. Pregled sintaksonomskega sistema gozdnega in obgozdnega rastlinja Slovenije.- Gozdnogojitvena študijska enota, 18 s.
- ŠERCELJ, A. / CULIBERG, M., 1989. Gozdovi Prekmurja v bližnji in daljni preteklosti.- Gozd. vest. 5, s. 218- 223.
- ŠERCELJ, A., 1996. Začetki in razvoj gozdov v Sloveniji.- Razred za naravoslovne vede SAZU, Dela, 35, 142 s.
- WRABER, M., 1956. Gozdna in stelnjiška vegetacija Bele krajine.- Poročilo, Inštitut za biologijo SAZU, 21 s.
- WRABER, M., 1996. Über die Verbreitung, Ökologie und systematische Gliederung der Eichen - Hainbuchenwälder in Slowenien. Feddes Rep., 79, s. 373-389, Berlin.
- ZUPANČIČ, M. / ŽAGAR, V. / SURINA, B., 2000. Predpanonski bukovi asociaciji v severovzhodni Sloveniji.- Razprave 4. razreda SAZU, 41, 4, s. 179-248.
- Gozdovegetacijska karta Slovenije, Biro za gozdarsko načrtovanje 1974, Gozdarski inštitut Slovenije 2003, avtorji: Ž. Košir / M. Zorn, / J. Kalan / L. Marinček / I. Smole / A. Čampa / M. Šolar / B. Anko / M. Accetto / D. Robič / V. Toman / L. Žgajnar / A. Kozina / N. Torelli.
- Vegetacijska karta gozdnih združb Slovenije v merilu 1 : 400 000. ZRC SAZU (Biološki inštitut Jovana Hadžija), 2002: avtorji priredbe A. Čarni / L. Marinček / A. Seliškar / M. Zupančič, 2002.

Marko ACCETTO